

दिनांक : / /

प्रति,

मा. अध्यक्ष / प्राचार्य / मुख्याध्यापक,

विषय :- आपल्या संस्थेच्या/ विभागाच्या / खात्याच्या अधिकारातील सर्व शाळांमध्ये अभ्यासक्रमाचे सॉफ्टवेअर उपलब्ध करून देण्याबाबत व शाळांना डिजीटल करण्याचा प्रकल्प राबविण्याबाबत.

संदर्भ :- शाळांमध्ये उपलब्ध असलेल्या संगणकाकरीता व विद्यार्थी - शिक्षकांच्या तांत्रिक विकासाकरीता डिजीटल कॅम्पस उपक्रम Eth Research Lab.

महोदय,

सप्रेम नमस्कार

Eth (Education to Home) रिसर्च लॅब ही डॉ. विजयजी पी. भटकर (भारतीय महासंगणकाचे जनक, अध्यक्ष आय. आय. टी. दिल्ली) यांच्या अध्यक्षतेखाली शैक्षणिक व इतर क्षेत्रांमध्ये कार्यरत आहे.

सन १९९८ पासून eth व टिमने ICT for school transformation अंतर्गत digital campus हा प्रकल्प शाळा, शालेय विद्यार्थी व पालक यांना Learning Teaching, Administration व Collaboration चा लाभ मिळतो तसेच उच्च दर्जाचे शिक्षण कमीत कमी खर्चात उपलब्ध करून देण्यात येते. डॉ. विजयजी भटकर यांच्या नेतृत्वामध्ये eth संगणक तंत्रज्ञानातील एकत्रिकरणाचा कार्यक्रम विकसित केला व जगातील १२ विविध देशांमध्ये डिजीटल कॅम्पसच्या फ्रेमवर्क मध्ये चालविण्यात व राबविण्यात येतो.

MCADC : हा उपक्रम राबविणे कामी महाराष्ट्र कॉम्प्युटर अँड अॅकॅडेमिक डेव्हलपमेंट सेंटर MCADC ला जानेवारी २०१८ पासून अधिकृत बिझनेस पार्टनर म्हणून नियुक्ती केलेली असून मार्केटींग व सेल्स ही जबाबदारी सोपवली आहे. टेक्नीकल अँड एज्युकेशन सपोर्ट eth मार्फत करण्यात येणारे आहे. याकामी MCADC च्या माध्यमातून MCADC चे प्रमुख मार्गदर्शक माजी शिक्षण संचालक (प्रा.) श्री.महावीर माने, माजी कक्ष अधिकारी शालेय शिक्षण, श्री. बा.का. पाटील, महाराष्ट्र राज्य पोलीस मित्र श्री.दादासाहेब गायकवाड करमाळा, शिक्षण तज्ञ श्री. रमेश खानवीलकर यांच्या मार्गदर्शनाखाली महाराष्ट्र राज्यातील ग्रामीण व शहरी अनुदानित व विनाअनुदानित सेमी इंग्रजी व सी.बी.एस.सी., आय.सी.एस.सी. ICT for school transformation अंतर्गत digital campus हा प्रकल्प शालेय विद्यार्थी व पालकांकरीता शासनाच्या नाविष्यपूर्ण विविध योजना मधून अथवा शाळांच्या स्वनिधीतून राबविला जाणार आहे. या उपक्रमातून

आदरणीय डॉ. विजयजी भटकर सर यांना अभिप्रेत असणारा डिजिटल स्कूल प्रकल्प राबविण्याकामी विविध तज्ञ शिक्षण क्षेत्रातील अनुभवी व सेवानिवृत्त अधिकारी कर्मचारी MCADC चे प्रतिनीधी यांच्या मार्फत यशस्वी करण्याचा मानस आहे.

याच अनुषंगाने ETH (Education To Home) ह्या संस्थेने शासनातर्गत येणाऱ्या शाळा व शालेय शिक्षण हे कमीत कमी खर्चात उत्कृष्ट दर्जाचे करण्याचा उपक्रम हाती घेतला आहे व हा प्रकल्प डिजिटल कॅम्पसच्या रूपाने मांडण्यात आलेला आहे. माहिती व दुरसंचार तंत्रज्ञानाचा वापर करून दर्जेदार गुणवत्तेचे शिक्षण प्राथमिक व माध्यमिक वर्गातील विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचविण्याकरिता एज्युकेशन टु होम (ई.टी.एच.) या संस्थेद्वारे इयत्ता १ ली ते १० वीच्या सर्व वर्गातील विद्यार्थ्यांसाठी संगणकाधारित शैक्षणिक कंटेंटच्या संगणकप्रणालीची निर्मिती करण्यात आली आहे.

आजच्या स्पर्धात्मक व शिक्षणाच्या बाजारीकरणाच्या युगामध्ये विद्यार्थी तसेच पालक शहराकडे चालले आहे. स्पर्धेच्या युगामध्ये प्रत्येक पालकांची महत्वाकांक्षा व जिद्द आहे की त्यांच्या पाल्यांना उत्कृष्ट दर्जाचे शिक्षण मिळावे. त्यामुळे आजचा पालकवर्ग हा इंग्रजी माध्यमांच्या शाळेकडे ओढ घेत आहे. ज्यामुळे शासनातर्गत येणा-या शाळांची पटसंख्या ही दिवसेंदिवस कमी होत आहे. सामान्य वर्गाच्या पालकांना त्यांच्या पाल्यांच्या उच्च शिक्षणासाठी पैशाची जुळवाजुळव करणे तर अवघडच आहे परंतु गरीब घरातील विद्यार्थी या सर्व विषयांपर्यंत पोहोचूही शकत नाही, जरी पाहोचले तरी वाढता शिक्षण खर्च पाहता सर्वसामान्यांना हि बाब परवडणारी नाही त्यामुळे शहराबरोबर ग्रामीणभागात डिजिटल स्कूल सारखे पर्याय उपलब्ध करून देत.

वहया, पुस्तके, दप्तरे आणि पाठांतर या सर्वांच्या पलीकडे जाऊन पूर्णपणे संगणकीय तंत्रज्ञानाचा वापर करून १ ली ते १० वी चा सर्व शालेय अभ्यासक्रम (Interactive Multimedia) इंटरएक्टिव मल्टीमिडीया च्या माध्यमातून संगणकाद्वारे शिकण्याकरीता उपलब्ध करण्यात आला आहे.

यामध्ये गणित, विज्ञान, इतिहास, भूगोल, भाषा, व्याकरण, आय.टी. (I.T.) आणि अभ्यासी प्रयोगशाळा (Virtual Lab) असे सर्व विषय अंतर्भूत करण्यात आले आहेत. सर्व वर्गामधील विद्यार्थी शालेय अभ्यासक्रम संगणकाद्वारे शिकू शकतात. चलचित्र आणि अत्यंत प्रभावी अशा दृकश्राव्य माध्यमांमुळे हा अभ्यास मुलांच्या मनावर चांगल्या प्रकारे बिंबविण्यास मदत होणार आहे.सर्वच विषयांचा अभ्यासक्रम संगणकावर उपलब्ध असल्याने विद्यार्थी त्याला हव्या त्या विषयाचा अभ्यास हवा तितका वेळ करण्यास मुक्त असणार आहे.

❖ डिजिटल कॅम्पस या प्रकल्पाचे फायदे :-

1) विद्यार्थी

महाराष्ट्र राज्य शिक्षण मंडळाच्या क्रमिक अभ्यासक्रमावर आधारीत अभ्यासक्रम

- वहया-पुस्तकाशिवाय सर्व विषयांचा अभ्यास संगणकावरच
- मराठी, इंग्रजी, सेमी इंग्रजी अशा तीनही माध्यमांसाठी उपलब्ध
- अनुभवी शिक्षकांकडून प्रत्येक विद्यार्थ्यांला समजले अशा अत्यंत सोप्या व सुबोध भाषेमधील लिखाण
- प्रत्येक पाठावरील सर्व प्रकारच्या प्रश्नोतरांचा व परिक्षेच्या दृष्टीने यथायोग्य स्वाध्यायांचा समावेश
- प्रत्येक विषयासाठी योग्य प्रकारची चित्रे, चित्रफिती, आकृत्या व एनिमेशनच्या भरपूर वापरामुळे संकल्पना कळण्यास व आकलनास अत्यंत प्रभावी माध्यम

2) शिक्षक

- शिक्षकांचा तांत्रिक दृष्ट्या विकास
- नविन तंत्रज्ञानाची ओळख
- शाळेतील प्रशासकिय कामे सॉफ्टवेअरच्या माध्यमातून पुर्ण होईल त्यामुळे प्रशासकिय कामाच्या वेळेत बचत
- प्रकल्पाच्या माध्यमातून वेळोवेळी राबविण्यात येणा-या कार्यशाळेमुळे शिक्षकांना नाविण्यपुर्ण शिक्षण देण्याची ओढ

3) शाळा व शालेय प्रशासन

- शालेय प्रशासकीय व्यवस्थापन सॉफ्टवेअरच्या माध्यमातून उपलब्ध
- Continuous and Comprehensive Evaluation (CCE) च्या पध्दतीने शिक्षण
- विविध शालेय उपक्रम
- विद्यार्थी माहिती व्यवस्थापन प्रणाली (Student Information Management System)
- Integrated ERP
- संस्था व्यवस्थापन प्रणाली (Institution Management System)
- ग्रंथालय व्यवस्थापन प्रणाली (Library Management System)

❖ प्रकल्पाची रूपरेषा :

- 1) टप्पा 1 : वितरण पुर्व टप्पा (Pre Deployment Phase)
- 2) टप्पा 2 : वितरणा नंतरचा टप्पा (Post Deployment Phase)

1) टप्पा 1 : वितरण पुर्व टप्पा (Pre Deployment Phase)

वितरण पुर्व टप्प्यात येणाऱ्या बाबी खालील प्रमाणे आहेत.

A. माहिती गोळा करणे (Data Collection) -

या टप्प्यामध्ये सर्व विद्यार्थी, पालक व शिक्षकांची संपुर्ण माहिती डाटाबेस तयार करण्यासाठी एकत्रित केल्या जाते.

B. डिजीटल कॅम्पसचे प्रतिष्ठापन (Installatin of Digital Campus) -

विद्यार्थी, पालक व शिक्षकांची संपुर्ण माहितीचा डाटाबेस तयार झाल्यानंतर शाळेमध्ये डिजीटल कॅम्पस या संगणक प्रणालीचे प्रतिष्ठापण.

2) टप्पा 2 : वितरणा नंतरचा टप्पा (Post Deployment Phase)

वितरणा नंतरच्या टप्प्यात येणाऱ्या बाबी खालीलप्रमाणे आहेत -

A. डिजीटल कॅम्पसची तांत्रिक मांडणी -

वितरणानंतरच्या टप्प्यात सर्व प्रथम डिजीटल कॅम्पस या संगणक प्रणालीची तांत्रिक मांडणी

B. मल्टीमिडीया लर्निंग कंटेंटचे प्रतिष्ठापण -

डिजीटल कॅम्पस या संगणक प्रणालीची तांत्रिक मांडणी झाल्यानंतर संगणकामध्ये विद्यार्थ्यांसाठी शैक्षणिक संगणकीय प्रणालीचे (मल्टीमिडीया लर्निंग कंटेंटचे) प्रतिष्ठापण

C. शिक्षकांचे व कर्मचारी वर्गाचे तांत्रिक प्रशिक्षण (User Technical Training) -

डिजीटल कॅम्पस या संगणक प्रणालीची तांत्रिक मांडणी झाल्यानंतर शाळेतील सर्व शिक्षकांचे व कर्मचारी वर्गाचे संगणकीय प्रणाली हाताळण्यासाठी ३ दिवसामध्ये १२ तासाचे तांत्रिक प्रशिक्षण.

D. डिजीटल कॅम्पस प्रकल्पाचे मान्यवरांच्या हस्ते उद्घाटन -

शिक्षकांचे व कर्मचारी वर्गाचे ३ दिवसांमध्ये १२ तासाचे तांत्रिक प्रशिक्षण पूर्ण झाल्यानंतर तारीख व वेळ ठरवून डिजीटल कॅम्पस प्रकल्पाचे मान्यवरांच्या हस्ते उद्घाटन करण्यात येईल व डिजीटल कॅम्पस या प्रकल्पाला शाळेला हस्तांतरीत करण्यात येईल

E. त्रैमासिक प्रशिक्षण -

दर ३ महिन्यांमध्ये शिक्षक व कर्मचारी वर्गाचे ४ तासांचे प्रशिक्षण होईल व त्यांच्याशी संवाद साधून शिक्षक व कर्मचारी वर्गाला येणा-या समस्येचे समाधान संपुर्ण टिम ETH मार्फत करण्यात येईल

प्राथमिक शाळा, माध्यमिक शाळा व उच्च माध्यमिक शाळा हे एकाच इमारतीत असतील तर DC-Lite Version चे एकच लायसंस लागेल.

❖ विशिष्ट सुचना :-

- संपुर्ण प्रकल्पाला सुरळीत रित्या राबविण्याकरिता व चालविण्याकरिता टिम ETH सातत्याने शाळेला तांत्रिक दृष्ट्या मदत करील.
- या प्रकल्पासाठी लागणारी संपुर्ण संगणकीय सॉफ्टवेअर प्रणाली ही ETH मार्फत उपलब्ध केला जाईल.
- हा उपक्रम यशस्वी करण्यासाठी MCADC प्रगत शैक्षणिक महाराष्ट्र, नाविण्यपूर्ण योजना, CSR फंड व लोकप्रतिनिधी, स्थानिक स्वराज्य संस्था व लोकवर्गणी या माध्यमातून प्रयत्न करणार आहे हा उपक्रम राबविण्यास इच्छुक असल्यास MCADC च्या प्रतिनिधींशी संपर्क साधावा. या उपरोक्त संस्था स्वनिधी मधुन हा उपक्रम राबवू शकतात.
- MCADC : मार्फत मार्केटींग व सेल्स ची जबाबदारी पार पडली जाईल या कामी MCADC चे प्रतिनिधी उपक्रमाबाबत संपर्क करतील. प्रत्यक्षात उपक्रम राबविण्याचा निर्णय झाल्यास ETH व MCADC प्रतिनिधी सादरीकरणासाठी व चर्चेसाठी उपस्थित राहतील. सोबतीला Digital Library /Digital Notice Board / Interactive Smart Board / IR Devices & Projector यापैकी आपले आवडीचे एक सेट मोफत दिला जाणार आहे. मात्र सदरील ऑफर हि मर्यादित कालावधीकरीताच आहे.

तरी सदर शैक्षणिक प्रणाली आपल्या संस्थेच्या / विभागाच्या / खात्याच्या अखत्यारितील सर्व प्राथमिक, माध्यमिक आणि उच्च माध्यमिक शाळांमध्ये राबविण्यात यावी जोणेकरून त्याचा लाभ जास्तीत जास्त विद्यार्थ्यांपर्यंत पोहोचेल व त्यांचा अभ्यासक्रमामधील गुणवत्ता वाढीकरिता होईल.

काही अडचणी व प्रश्न असल्यास सादरीकरणानंतर चर्चा करून त्या प्रश्नांवर मार्ग काढण्यात येईल.

तरी कृपया आपले संस्थेत हा उपक्रम राबविण्याची संधी आमचे ETH MCADC स मिळावी हि विनंती.

आपला विश्वासु

प्रकाश कराळे

अध्यक्ष, MCADC

तथा बिझनेस डेव्हलपमेंट पार्टनर फॉर ETH

सोबत :- संपुर्ण माहिती पत्रक